Eigersund kommune – Saksframlegg politisk sak

Dato: 30.03.2016
Arkiv: :FA - X20, FA - K50, TI - &34
Arkivsaksnr.:14/1597
Journalpostløpenr.:2016010096

Avdeling: Teknisk avdeling
Enhet: Seksjon brannvern
Saksbehandler: Svein Oskar Wigestrand
Stilling: Brannmester
Telefon: 51 46 83 44
E-post: svein.oskar.wigestrand@eigersund.kommune.no

Saksnummer	Utvalg/komite	Møtedato
	Formannskapet	
	Kommunestyret	

Evaluering etter ekstremværet Synne 05. - 06.12.15

Sammendrag:

På grunn av omfanget av Synne og ikke minst den interessen kommunens håndtering har fått i media, med Samfunnssikkerhetsprisen 2015, besøk av ulike beredskapsaktører/kommuner og innlegg på ulike konferanser, har rådmannen valgt å gjøre saken mer utfyllende enn normalt.

Det er først tatt gjennomgang av hendelsen dag for dag. Deretter gjennomgås selve evalueringen under rådmannens vurderinger.

Som vedlegg er det tatt med en oversikt over beredskapsprinsipper, beredskapsressurser og viktige beredskapsressurser – Eigersund kommune, og et vedlegg med utfyllende informasjon om vassdragene og kritiske områder. Videre er evalueringsrapportene fra Fylkesmannen i Rogaland og Norges Vassdrags- og Energivesen (NVE) tatt med som vedlegg.

Kommunens vellykkede håndteringer av ekstremværet Synne er et resultat av flere forhold, men hovedsakelig et resultat av lang tids målrettede innsats på beredskapsfeltet, kombinert med politisk og administrativ prioritet av toppledelsen og mange ulike aktørers innsats under ekstremværet.

Håndteringen er et resultat av et imponerende teamarbeid der alle aktører, både internt og eksternt, var opptatt av å definere seg inn i hendelsen med utgangspunktet «Hva kan vi bidra med?». Samtidig har hendelsen avdekket svakheter som må endres og følges opp og mange læringspunkter som må legges inn i rutiner og planverk.

Det er lagt særlig vekt på at evalueringen skal være konkret og gi spesifikke læringspunkter.

Rådmannens forslag til vedtak:

Formannskapet innstiller til kommunestyret:

1. Evalueringsrapport om ekstremværet Synne tas til orientering.
2. Formannskapet får fremlagt en orienteringssak om oppfølging av evalueringstiltakene senest juni 2017.

SAKSGANG:

Saken behandles av formannskap som hovedutvalg for beredskap og avgjøres av kommunestyret.

EVENTUELL TIDLIGERE POLITISK BEHANDLING:

Ingen - Se punkt om politiske vedtak.

ANDRE OPPLYSNINGER / FAKTA I SAKEN:

Ekstremværet Synne var et relativt kortvarig, men intenst ekstremvær i perioden lørdag 5. og søndag 6. desember 2015. Det var varsling fredag 4. desember og en nedtrapping/skadebegrensning mandag 7. desember og ministerbesøk 8. desember.

Varsling

Kommunen fikk første varsling via varslingsapp'en Varsom fredag 4. desember kl. 11:23 der varslingen var kategori 3 på flom.

Varsel fra Fylkesmannen i Rogaland ble mottatt 4. desember 2015 12:52

> *«Varsel om flom, rødt nivå, for utsatte vassdrag i Rogaland og Vest-Agder. Ekstremværet «Synne» har lørdag morgen allerede gitt mye nedbør og vil fortsatt gi mye nedbør i Rogaland og Vest-Agder. Mange vassdrag er allerede flomstore og mer regn vil føre til at vannføringen fortsatt øker. Reguleringer vil i noen tilfelle virke flomdempende, og varselet vil derfor ikke nødvendigvis gjelde i regulerte vassdrag.»*

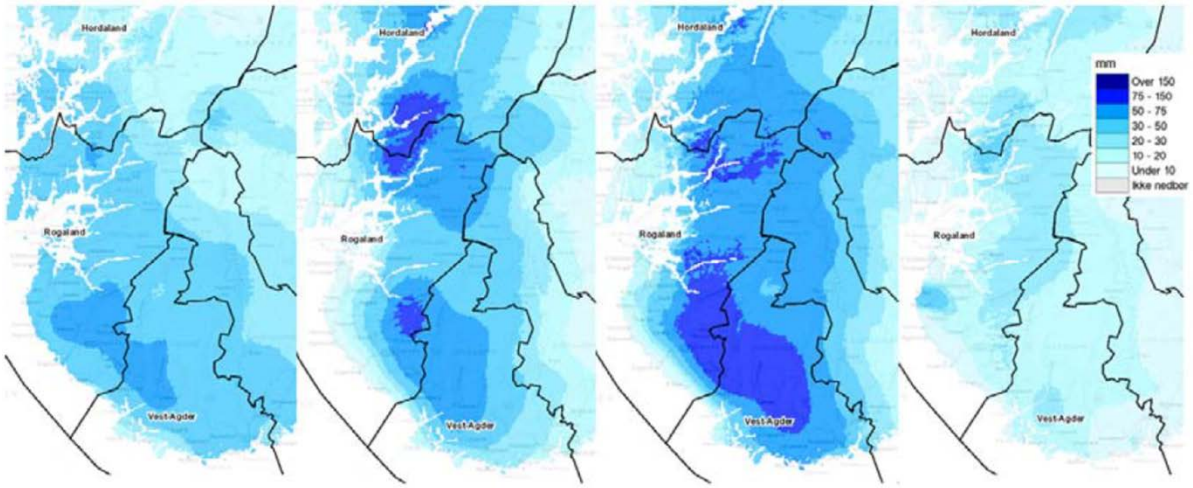

Figur 5. Nedbør i mm pr. døgn fredag 4. – mandag 7. desember 2015. Kilde: xgeo.no

Figur 1- Kilde: NVE - Rapport om Synne

Som det fremgår av nedbørsoversikten fra NVE, gikk sentrale deler av Eigersund klar av den største nedbørsmengden. Dette var meget heldig da situasjonen kunne ha blitt langt mer alvorlig om så ikke hadde vært tilfellet.

Det er to store vassdrag som gir flomutfordringer for Eigersund kommune. Hellelandsvassdraget er rimelig godt kartlagt på grunn av Dalane Energis sine utbyggingsplaner og NVEs flomsonekartlegging.

Bjerkreimsvassdraget er ikke så godt kartlagt og var nok den store overraskelsen på Synne. For detaljer om vassdragene og kritiske områder se vedlegg.

AKTØRER

Det var svært mange ulike aktører i aksjon under Synne. Totalt var det et sted mellom 350 – 420 personer i aksjon i den perioden Synne varte. I tillegg kommer innsatsen fra instanser og privatpersoner som ikke kommunen har oversikt over. Kommunen hadde også kontakt med privatpersoner bidro med lokalkunnskap og status i sitt område.

Eigersund kommune (114)

Kommunen hadde 114 ansatte i aksjon under Synne og det er registret 1 238,38 timer. Arbeidstimer innenfor normal arbeidstid på fredag 4, mandag 7 og tirsdag 8 mm, er ikke registrert i timeantallet. Det var personell i aksjon fra alle avdelinger, men med hovedvekt på teknisk, helse- og omsorg og sentraladministrasjonen. Det var døgndrift, 2/3-delt turnus på sentrale funksjoner for å bevare utholdenhet i organisasjonen.

Politiet i Egersund

Politiet i Egersund hadde innsatsleder og hadde personell tilstede sammen med kommunens kriseledelse stort sett under hele perioden det var «satt stab», dvs fra lørdag kl 1100 – søndag kl. 21:30. Politiet tok alle operative beslutninger der det var/kunne være fare for liv og helse, f.eks beslutninger om evakuering.

Røde Kors i Egersund (38)

Røde Kors deltok med 38 mannskaper og utførte evakuering og vakthold.

Sivilforsvaret (25 / totalt 150)

Sivilforsvaret deltok med totalt 150 mannskaper, men der det var ca 25 befal og mannskaper kontinuerlig tilstede under aksjonen. Distriktsleder var tilstede i kommunens kriseledelse. Sivilforsvaret bidro med evakuering, vakthold, pumpekapasitet og fylling av sandsekker.

Eigersund og Bjerkreim HV-område (21)

Heimevernet deltok med 21 mannskaper. De bidro med vakthold og fylling av sandsekker.

Norges Vassdrags- og Energivesen (NVE)

NVE hadde to mann tilstede lørdag og søndag, og var representert i kriseledelsen under store deler av hendelsen.

Fylkesmannen i Rogaland (2)

Fylkesmannen ble invitert til å møte av kommunen og deltok med to representanter lørdag og søndag. De var til stede i operasjonsrommet, men var ikke formelt representert i kriseledelsen.

Dalane Energi IKS/Dalane Kraft AS

De var representert i kriseledelsen med 1-2 mann og bidro med kunnskaper, innspill om vannføring, tolking av innkomne data og råd/veiledning. Det var også et samarbeid om bruk av helikopter der Dalane Energi IKS tok regningen for dette.

Entreprenører / Bilbergingstjeneste

Kommunens rammeavtaler ble tatt i bruk for entreprenører. I tillegg ble Bilservice Egersund A/S brukt bla under riving av hytter på Steinsnes Camping på Tengs. Ambulansen SUS Egersund hadde også avtale med Bilservice Egersund A/S slik at om nødvendig kunne en ambulanse bli tatt opp på en bilbergingsbil for så å bli kjørt gjennom veier som var under vann for mindre kjøretøy.

Ambulansetjenesten SUS Egersund/AMK

Ambulansetjenesten SUS Egersund hadde egne beredskapsplaner og hadde bla økt tilstedeværelse av 2 ambulanser for å kunne dekke kommunene i Dalaneregionen. Det var et tett samarbeid med ambulansetjenesten SUS Egersund og etterhvert ble det også opprettet direktekontakt mellom AMK-sentralen i Stavanger og kommunens kriseledelse.

Losskøyta

Losskøyta bidro til alternativ transport for redningsmannskaper og pasienter pga stengte veier.

Lokal media

Kriseledelsen hadde et godt samarbeid med spesielt lokalavisen Dalane Tidende. De åpnet bla sin betalingsmur. Det var også et lokal samarbeid med Stavanger Aftenblad og NRK.

TIDSVINDU

Fredag 4. desember 2016

Kommunen fikk første varsling kl. 11:23 og iverksatt da umiddelbart interne koordinerende tiltak. Kl. 12:52 sendte Fylkesmannen i Rogaland ut sin varsling til kommunene. Første melding ble lagt ut på kommunens nettside kl 13:05 og informasjon ble fortløpende formidlet på nyhetsbrev på e-post for de som abonnerer på beredskap, kommunens Facebookside og på Twitter.

Videre ble det sendt ut intern varslingsmelding via CIM og opprettet kontakt med eksterne beredskapsaktører som f.eks lokal presse, politi, ambulansetjeneste, Dalane Energi/Dalane Kraft, Sivilforsvar, NVE, Røde Kors, Julebyen, enkelte spesielt utsatte bedrifter og bønder. Det ble også iverksatt hjemmevakt for IKT.

Økonomisjefen opprettet eget prosjektnummer der alle utgifter knyttet til Synne skulle føres.

Rådmannen hadde første felles koordineringsmøte kl. 1430-1500 der rådmannens ledergruppe og beredskapspersonell møtte. På dette møtet ble status fastlagt og videre tiltak planlagt.

Første befolkningsvarsling (tekst og talemelding) ble sendt ut kl 15:42 til området Hafsøyne og Lundeåne.

Kl. 1600 hadde kommunen koordineringsmøte med bla politi og ambulanse.

Informasjon på kommunes nettside/Faceebook/Twitter ble oppdatert i løpet av ettermiddag/kvelden.

Lørdag 5. desember 2016

Dalane Kraft hadde økt beredskap fra fredag og utover og tok kl 0630 kontakt med kommunen og varslet om høy vannstand i Hellelandsvassdraget. Det ble iverksatt intern koordinering/varsling og

deler av kommunens kriseledelse hadde kl. 09:00 møte med politiet. Det gikk samtidig ut melding om at det skulle settes full stab med virkning fra kl. 1100.

Ordføreren kontaktet kl. 09:21 de øvrige kommunene i Dalane og informerte om at Eigersund kommune satt full stab.

Første stabsmøte fant sted kl. 1100 på rådhuset i formannskapssalen.

Det ble nå en hektisk koordinerende virksomhet med ulike eksterne aktører. Samtidig ble det informert både gjennom lokale og riksdekkende media og på kommunens ulike kanaler. Det ble også sendt ut befolkningsvarsling også i området Helleland - Gya – Egelandsdalen, Slettebø – Sleveland.

Kriseledelsen ble supplert med politi, Røde Kors, Dalane Energi/Dalane Kraft, NVE og Fylkesmannen i Rogaland og Sivilforsvaret. Det ble anmodet om bistand fra Heimevernet. Det ble planlagt med døgndrift på alle kritiske funksjoner for å sikre utholdenhet og slik at ikke alle ressursene ble brukt opp samtidig.

Det ble planlagt, forberedt og iverksatt ulike barrierer i utsatte områder, et arbeid som pågikk uavbrutt fra lørdag morgen til søndag kveld

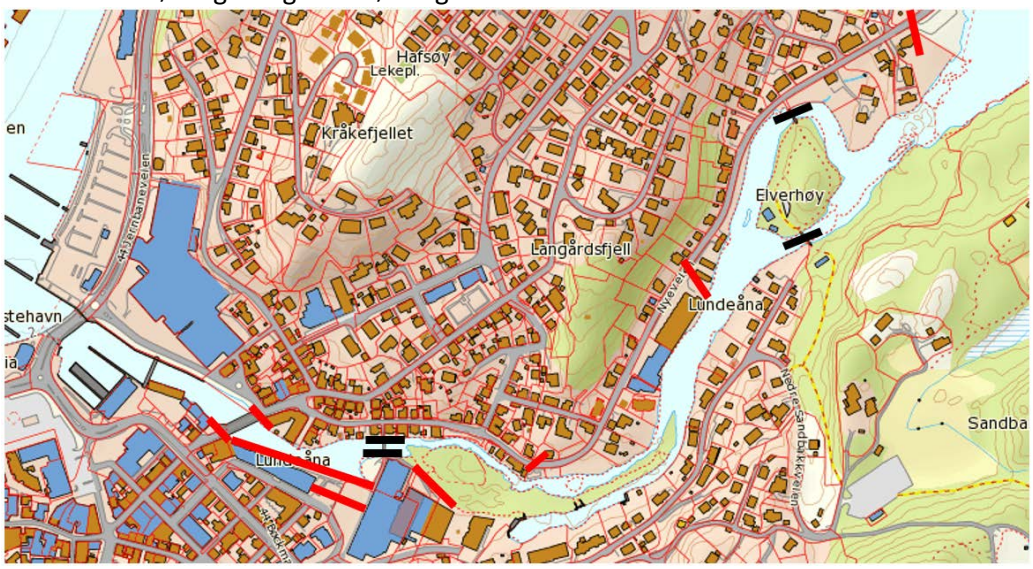

Figur 2- Oversikt over sperringer. Rød er barrierer - svart er blokkerte gangveier

Rådhuset ligger flomutsatt til og dette kan medføre at strømmen kan forsvinne, noe som vil få kritiske konsekvenser for ulike IKT-systemer. IKT klargjorde derfor flytting av kritiske ikt-systemer (servere), pleie- og omsorgssystem CosDoc, legevaktssystem, fra serverrommet på rådhuset til annen lokasjon i kommunen. Dette ble ikke nødvendig å iverksette, men det var klart til å iverksette på kort varsel.

Hvis strømmen forsvant på rådhuset, ville dette også medføre at telefonsentralen ikke lengre virket og hovedtelefonnummeret ville da ikke være i drift. For å sikre at publikum kunne komme i kontakt med kommunen, ble kommunens hovedtelefonnummer 51468000 omkoblet, noe som skjedde via kommunens teleleverandørs vaktfunksjon.

Kriseledelsen besluttet å flytte fra flomutsatt rådhus til Lagård ungdomsskole. Flyttingen ble gjort med "en fot i bakken" og foregikk iht til planverk uten operative konsekvenser, statusmøte kl. 2000 var på rådhuset og neste statusmøte kl 2100 var på Lagård ungdomsskole.

Lundeåne bo- og servicesenter ble fraflyttet i løpet av ettermiddagen, ikke evakuert (formell betydning). Dette skjedde i god tid før det eventuelt ble nødvendig å evakuere det slik at dette kunne foregå på en rolig og kontrollert måte. Mange beboere ble hentet av pårørende og noen ble flyttet til annet bo- og servicesenter. Det viste seg senere at beslutningen var korrekt da beboere langs Lundeåne fikk evakueringsordre kl 1813 etter ordre fra politiet.

Alle evakuerte fikk tilbud om opphold på egen brakkrigg hos Aker Solutions AS.

Helse og omsorg sørget for oversikt over hjemmeboende pasienter og gravide jf. problematikk med at veier kunne bli stengt, E-39 ble stengt kl.1715 og FV-42 Slettebø noe senere.

Det ble satt i verk tiltak for å fylle sandsekker og sandsekker ble også gjort tilgjengelig også for publikum.
Kommunens sandsekkefyllingsapparat var i denne sammenheng svært viktig.

I løpet av kvelden fikk kommunen tilbud om hjelp og bistand fra Stavanger kommune. Dette var ikke nødvendig, men kommunen satte stor pris på tilbudet.

Steinsnes Camping på Tengs ble evakuert kl. 2037. Campingplassen hadde mange gjester til Julebyen, i hytter og i bobiler. Også Tengs Ridesenter med mange hester ble evakuert i løpet av ettermiddag/kvelden.

Utover kvelden og natten blir flere hus evakuert på i sentrumsnære områder og Tengs - totalt ble ca 80 hus evakuert.

Søndag 6. desember 2016

Ut over natten tiltok flommen i Bjerkreimsvassdraget og FV-44 ble stengt.

I løpet av natten ble det besluttet å rive 5 hytter på Steinsnes Camping som forebyggende tiltak. Dette da de sto i fare for å rase ut i elven, noe som ville bli svært kritisk i forhold til jernbanebroen på Launes og gjennomstrømming der. Vannstanden var på et tidspunkt 2,5 m høyere på innsiden av sundet ved jernbanebroen og en opphoping av vrakrester kunne meget lett ha ført til at hele broen ble tatt av flommen. Det var allikevel svært nære på at ikke jernbanebroen ble tatt av flommen. Sørlandsbanen ble stengt kl 0623 og var stengt til 16. desember 2015.

I løpet av natten var det flere ganger kontakt med ledelsen i Bjerkreim kommune, bla med tanke på beboere i området Tengesdal.

På grunn av stengte veier ble losskøyta ble brukt til alternativ transport for redningsmannskaper og pasienter. De stengte veiene ga også utfordringer for Nortura, som ligger på Tengs. Dette da de forberedt nødslakt. Det ble lagd en alternativ omkjøring via Grøne Bråden slik at det var mulig å kunne kjøre til Tengs.

I periode var det mulig med gangtrafikk over Tengselven (FV-44), noe som bla ga utfordringer med parkering av svært mange biler. Det var også alvorlige samarbeidsproblemer med Vegvesenet og deres operatør om stenging og trafikkdirigering på FV-44.

Kriseledelsen i samarbeid med Dalane Energi IKS bestilte helikopter til rekognosering og støtte til Bjerkreim kommune. Helikopteret hadde plass til 5 mann: Politi, Dalane Kraft, profesjonell fotograf (dokumentasjon og tilbud til media), NVE og en stedfortredende beredskapsleder. Det har kommet

tilbakemelding om at dette ble positivt oppfattet som "livstegn" fra det offentlige til de som var isolerte i Bjerkreimsvassdraget.

Julebyen ble stengt. Dette fordi det ikke var ønskelig med mer folk inn til byen, men også fordi mange av utstillerne kom ikke frem på grunn av stengte veier.

Det var også telefonmøter med rektorer og styrere i barnehagene med tanke på skoleskyss mandag. Depotet for alle rutebussene i Dalane og Sirdal ligger på Tengs og veien dit (FV-44) var stengt.

Utover ettermiddagen normaliseres sitasjonen seg og veiene åpnet gradvis fra kl 1657.

Utover kvelden kunne mesteparten av de evakuerte kan flytte hjem, men det var fortsatt hus som måtte klareres av fagfolk slik at det var enkelt hus som ikke kunne flytte hjem før mandag formiddag.

Døgnvakthold og patruljering av evakuerte og sperrede områder ble ivaretatt av Røde Kors, HV og Sivilforsvaret.

Kriseledelsen hadde sitt siste statusmøte kl 2000 og virksomheten ble deretter trappet ned. Oppdatering av nettsiden og informasjon og svar på Facebook ble gitt fortløpende ut over kvelden.

Mandag 7. desember 2016

I løpet av mandag formiddag ble det foretatt enkeltvis klarering av alle evakuerte hus og alle kunne etter hvert flytte tilbake.

Sivilforsvaret stilte med store pumperessurser for å kunne bistå bedrifter og privatpersoner. Et eget kontakttelefonnummer ble aktivt markedsført gjennom informasjon på kommunes nettsider og Facebookside, samt gjennom befolkningsvarsling.

Det gikk med mye ressurser til opprydding mm.

På ettermiddagen ble det avholdt møte med mellom kommunens ledelse og NVE Region Sør ledet av regionsjef Anne Cathrine Sverdrup og Dalane Energi IKS for å oppsummere, informere og planlegge videre.

Statsministeren hadde telefonkontakt med ordføreren i løpet av kvelden og kommunen fikk melding kl. 1600 om at kommunal og moderniseringsminister Jan Tore Sanner og olje og energiminister Tord Lien ville komme på besøk dagen etter.

Tirsdag 8. desember 2016.

Ministerbesøk av kommunal og moderniseringsminister Jan Tore Sanner og olje og energiminister Tord Lien. Kommunen ved ordførere overleverte «Søknad om flomsikringsmidler» der det ble søkt om midler til en prosjektstilling på flomsikringstiltak, samt midler til flomsikringstiltak. (Program og søknad vedlagt)

Ministerne hadde befaring og møte med involverte: evakuert og berørt innbygger, evakuert institusjonsbeboer, næringsliv og kommunalt ansatte.

Evaluering

Det ble iverksatt en bred evaluering med alle involverte aktører, interne og eksterne. Alle fikk mulighet til å komme med skriftlige tilbakemeldinger, samtidig som det har blitt gjennomført flere ulike evalueringsmøter.

Evalueringsspørsmål ble sendt til media.

Det ble gitt mulighet for innspill fra innbyggere og berørte gjennom egen e-postadresse: synne2015@eigersund.kommune.no. Denne muligheten ble markedsført gjennom kommunens Facebookside og annonse i Dalane Tidende. Dette resulterte i flere nyttige innspill og "ukjente" problemstillinger.

5. januar 2016 ble det holdt et åpent møte for alle evakuerte, og det møtte ca 100 personer. På møtet deltok kommune, politi og NVE og det ble gitt orientering om hendelsen, videre fremdrift, tiltak mm.

I forbindelsen med evalueringen ble det satt i gang et omfattende arbeid med justering av planverk, rutiner og innsatsplaner.

Interesse for kommunens beredskapsarbeid

Det ble umiddelbart etter avslutning av Synne utarbeidet en omfattende felles presentasjon slik at "alle" kunne bruke samme presentasjon med felles budskap, bilder mm. Den er lagd slik at det er mange lysbilder som vises/skjules alt etter målgruppe, behov og tidsramme. Denne blir justert fortløpende.

Kommunen har hatt beredskapsbesøk fra Hå kommune, vært på orientering i Sokndal kommune, og får besøk av Kvinesdal kommune. Det har vært gitt orientering om kommunens beredskapsarbeid og håndtering av Synne på Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap sin årlige Samfunnssikkerhetskonferanse i forbindelse med at kommunen fikk Samfunnssikkerhetsprisen 2015. Det er også gitt orientering på årsmøtet til Distriktsråd for Agder og Rogaland HV-08, holdt innlegg på informasjonskurs på Nasjonalt utdanningssenter for samfunnssikkerhet og beredskap (NUSB). Vi er også blitt bedt om å holde innlegg i april på "Totalforsvarskonferansen" som er en nasjonal årlig konferanse, arrangert av Kvinners Frivillige Beredskap (KFB) og i juni på NVEs beredskapskonferanse - Energiberedskap 2016, samt på nettverkssamlingen i mai for informasjon og beredskap til Fylkesmannen i Rogaland. Det er også gitt flere og planlagt flere dybdeintervjuer i ulike media og fagtidsskrifter.

Justis- og beredskapsdepartementet har rettet en forespørsel til kommunen om deltakelse i en tverrsektoriell arbeidsgruppe i oppfølging av Mulighetsstudien som er utarbeidet av en tverrsektoriell arbeidsgruppe på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Formålet med studien var å kartlegge status og fremtidige

behov for felles øvinger og kompetanse blant beredskapsaktørene, inkludert om det skal opprettes ett eller flere sentre for dette formålet.

Kommunen har hatt møte med NHO Service som arbeider med et større prosjekt med å samordne tiltak/forebygging innen sine bedrifter, som f.eks skadebegrensning, men også koordinert opp mot forsikringsselskaper og deres ressursbruk, både i forkant, underveis og i oppryddingsfasen.

Politisk oppfølging og vedtak

Ordføreren ga «Takk for innsatsen» på kommunestyrets julemiddag til Røde Kors, Heimevernet og Sivilforsvaret. Det møtte tre stykker fra hver enhet og de fikk overrakt en sjekk på kr. 3 000,- til velferdstiltak.

Politisk har det også vært tett oppfølging av ordfører som bla kontaktet hele Rogalandsbenken på Stortinget og inviterte til besøk. Tema: Flomsikringsmidler. Dette har så langt resultert i besøk fra Rogalandsbenken til AP, H, FrP og SP.

I forbindelse med ny jernbanebro på Launes hadde ordføreren et tett samarbeid med regionale samarbeidspartnere (Rogaland fylkeskommune v/fylkesordfører, LO, NHO, Næringsforeningen i Stavangerregionen) for "å få trøkk" på problemstillingen rundt ny Launes jernbanebro. Dette resulterte i et besøk av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen 23. januar 2016 og antagelig en langt bedre prosess enn det som var utgangspunktet.

Det har også vært flere politiske vedtak angående flomsikring i etterkant av Synne.

Formannskapet vedtok enstemmig i sitt møte 10. desember 2015 i F-sak 111/15 spørsmål/orienteringer:

> **FS- 111/15 Vedtak:**
> *Rådmannen legger frem en sak til kommunestyrets møte i mars 2016 om følgende av ekstremværet Synne i desember 2015 og status med flomsikring av kommunen.*
> *Saken skal omhandle:*
> *- Kommunens arbeid med den akutte situasjon.*
> *- Evaluering av beredskapsarbeidet.*
> *- Evaluering og eventuell justering av beredskapsplanverk og akutte flomsikringstiltak.*
> *- Økonomiske konsekvenser av ekstremværet Synne.*
> *- Status med flomsikring av kommunen, prosess, akutte, kortsiktige og langsiktige tiltak.*

Kommunestyret vedtok enstemmig i sitt møte 14. desember 2015 i K-133/15 – Budsjett 2016 og økonomiplan 2016 - 2019 for Eigersund kommune, punkt 42:

> *42. Det igangsettes umiddelbart en kommunedelplanprosess med flomsikring i hele Eigersund kommune som tema.*
> *Ved igangsettelse av planprosessen vil det også være behov for folkevalgtopplæring.*

Kommunestyret vedtok enstemmig i sitt møte 14. april 2016 i K-5/16 – Temaplan for flomsikringstiltak i Eieåna og Lundeåna:

Forslag til temaplan for flomstiltak langs Eieåna og Lundeåna vedtas som fremlagt og tiltakene og føringene i planen skal legges til grunn for alle videre tiltak, saksbehandling og planlegging som omfattes av planen:

1. *En legger til grunn at tiltakene som skal gjennomføres skal sikre mot 200-års flom (Q200) så langt dette er praktisk og økonomisk mulig,*
2. *Tiltakene pkt 2-8, 13-18, 19-22 skalinnbyrdes gjennomføres samtidig. Ved videre detaljregulering og byggesak skal dette legges til grunn samt korrekt sikkerhetsklasse skal fastsettes (F1,F2,F3).*
3. *Tiltakene må gis en form og utførelse som vurderes som antikvarisk og estetisk akseptabel slik at de ikke fremstår som skjemmende i bevaringsområdet.*
4. *Ved detaljprosjektering må sikkerhetsmargin på 0,3 meter samt forventa endring i flomstørrelsene som følge av et endra klima ivaretas. Mht klimapåslaget vil dette være aktuelt å se nærmere på i forbindelse med detaljprosjekteringen. Klimapåslaget vil hhv være en forventet %-vis økning av vannføringen samt høyere vannstand i sjøen pga forventet økning i stormfloaktivitet samt generelt økt havnivå. Disse to momentene må kombineres, hvilket enklest gjøres i den hydrologiske til NVE.*
5. *Ved detaljprosjektering må konsekvenser av tiltak tydeliggjøres og ev. avbøtende tiltak skisseres og gjennomføres samtidig jfr. vannressursloven.*
6. *Ved tiltak i selve elveløpet og elvebunnen skal konsekvensene for laks og sjøørett vurderes.*
7. *Kommunen skal ikke starte opp regulering eller gi tillatelse til byggetiltak som er i strid med tiltakene i planen og NVE sine anbefalinger om samtidig gjennomføring av tiltakene.*
8. *Det settes øyeblikkelig i gang detaljprosjektering av tiltakene/strekningene i planen. Det må i den forbindelse tas kontakt med berørte grunneiere for samarbeid i forhold til deltagelse både i forhold til tilgang til eiendom og for å avklare ev. økonomisk bidrag. En skal legge NVE sine anbefalinger til grunn for prioritering av tiltak som skal detaljprosjekteres samt tiltak som må gjennomføres samtidig.*
9. *Eigersund kommune sender brev til NVE i forhold til anmodning om oppstart av prosjekt for å vurdere de store tiltakene i tilknytning til Lundeåna/Eieåna (terskel, kulvert, tunell).*

Samfunnssikkerhetsprisen 2015

1.2.2016 fikk kommunen Samfunnssikkerhetsprisen 2015 av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Prisen ble overrakt på DSB sin nasjonale Samfunnssikkerhetskonferanse i Oslo.

I begrunnelsen til juryen heter det bla:

> *«Ekstremværet Synne, i begynnelsen av desember, var utfordrende i store deler av landet. En lang rekke myndigheter og kommuner ble berørt, og en av disse kommunene utmerket seg spesielt.*
> *Eigersund kommune håndterte ekstremværet Synne på en meget god måte. Beredskapen var god, kommunen var godt forberedt på ekstremværet.*
>
> *Eigersund fremstår som et forbilde for andre kommuner - spesielt fordi vi vet at ekstremvær vil komme hyppig i fremtiden.*
>
> *I Eigersund kommune er det mange som jobber med beredskap, gjennomgående i hele organisasjonen.»*

Tidligere mottakere av Samfunnssikkerhetsprisen

> *2012: 22. juli-kommisjonen*
> *2013: Frivillige organisasjoners redningsfaglige forum (FORF)*
> *2014: 330-skvadron*

Informasjonsstrategien

Det har kommet mye positive tilbakemeldinger på kommunens informasjonsarbeid og det er et godt teamarbeid som ligger bak dette der både ordfører, varaordfører gjorde sin del sammen med webredaktør og informasjonssjef, som delte døgnet.

Informasjonsstrategi var å være tilgjengelig for pressen og relevant for publikum; hva er det publikum etterspør/trenger/vil ha?

Media ble servet ved en meget stor grad av tilgjengelighet av ordfører/varaordfører som delte på døgnet, med informasjonssjef som supplerte. Det ble gitt et meget stort antall intervjuer til både lokale, regionale og nasjonale medier, både i opptak og direkte på nyhetssendinger. Det ble lagt vekt på å signalisere ro og kontroll, noe som også har blitt kommentert i lokalavisen at ble oppnådd. Pressen fikk også eget arbeidsrom, mat mm. Pressen ble også gitt mulighet til å være tilstede på enkelte stabsmøter, noe som ga dem et godt helhetsbilde. Da det ble sendt ut helikopter med profesjonell fotograf for bilder og video var dette også for å gi media tilbud om bilder/video.

Kanalstrategien var å ha hovedfokus på kommunens nettside og kommunens Facebook-side, men med noe bruk av Twitter. Det ble lagt vekt på mange og korte oppdateringer med «matnytting informasjon», men også med bilder fra følgende av Synne, samt det «det indre liv» i staben, noe som viste seg å være populært. Det ble også lagt vekt på å kunne gi kjappe svar på spesielt Facebook.

På kommunens nettside ble samme artikkel brukt, men der ny informasjon ble lagt øverst med informasjon om siste oppdatering, en form for «bloggfunksjon». Dette ga nye lesere mulighet til å lese alt i en artikkel iom at all historikk var det. Samtidig kunne eksterne samarbeidspartnere referere til samme nettadresse/url all den tid den var fast. Det var også en stor fordel for alle brukere at de kun trengte å trykke oppdater/refresh for å få tilgang til den oppdaterte versjonen, de slapp med andre ord å taste inn en helt ny nettadresse eller klikke seg inn på kommunens nettside for så å velge siste artikkel for å få siste informasjon.

Kommunen hadde også et godt samarbeid med lokalavisen Dalane Tidende. De åpnet sin betalingsmur og hadde ny rekord i antall besøk. DT hadde 132.000 sidevisninger lørdag og 220.000 på søndag. Den tidligere rekorden var 128.000 visninger på et døgn.

Regjeringen har et sentralt nettsted for kriseinformasjon, www.kriseinfo.no . Den eneste informasjon om ekstremværet Synne var melding om at det ville bli ekstremvær. Dette ble påtalt på Twitter til kriseinfo.no, dog uten respons.

Gjennomgang av statistikken viser at viktige inngangsporter til våre nettsider var Google-søk og direkte inngang, sammen med inngang fra Stavanger Aftenblad, Dalane Tidene og flere av våre skoler.

Normalbesøk på våre nettsider en hverdag, er ca 1 000 og i helgene et sted mellom 4-500 besøkende. Under Synne lørdag, søndag og mandag, hadde vi 20 877 besøk fordelt på 12 808 brukere. Det var besøkende fra 459 ulike byer og steder. Av disse var 3 423 fra Oslo og 1 149 fra Stavanger. Mye besøk fra nabokommunene, Trondheim og Bergen, antagelig fordi det er store studentbyer. Toppen var på søndag med 11 500 fordelt på 6 500 brukere. 4 578 besøk kom fra Facebook og av disse var 3327 fra Facebook-mobil. Det vise hvor viktig Facebook-mobil er som informasjonskanal i en krisesituasjon. Denne uken når saken skrives er 83% av besøkene på kommunens Facebooksiden fra mobil.

Statistikk for kommunens Facebookside perioden Synne **3 – 9. desember 2015 og 22 - 28. januar**

Likerklikk på siden:	**Totalt Likerklikk**	**Nye Likerklikk**
Synne 3 – 9. desember 2015	*2 566*	*1 046*
22 - 28. januar 2016	*2 791*	9

Rekkevidde for innlegg:	**Totalt rekkevidde**	**Rekkevidde for innlegg**
Synne 3 – 9. desember 2015	*211 819*	*189 373*
22 - 28. januar 2016	*10 473*	*10 227*

Engasjement	**Personer som var engasjert**	**Liker**	**Kommentarer**	**Delinger**	**Klikk på innlegg**
Synne 3 – 9. desember 2015	*40 460*	*5 382*	*1 938*	*1 922*	*274 010*
22 - 28. januar 2016	*756*	*138*	*13*	*15*	*1 759*

Det er formidabel forskjeller og viser klart hvor og hvordan publikum nås og hvor viktig sosiale medier er i en krisesituasjon for kommunen.

Kommunen har i sitt planverk tatt høyde for at sentralbordet alltid vil få en økt pågang i en krisesituasjon, men denne pågangen uteble da publikum fant den informasjonen de trengte på kommunens nettside og på sosiale medier. En viktig bonus var at de som trengte det og ikke hadde tilgang til internett, kom igjennom på sentralbordet.

Informasjonsstrategien som har til hensikt å gi kommunes kriseledelse arbeidsro og publikum nødvendig informasjon, viste seg vellykket.

Rådmannens vurderinger:

Det er klart at mye av årsaken til at kommunen fikk til en god håndtering av Synne ligger i en langsiktig kompetanseoppbygging, beredskapsbevissthet, klart definerte roller i beredskapsorganisasjonen, stedfortredere på kritiske funksjoner (1-2-3), anskaffelse av beredskapsutstyr, fokus på planverk og ROS-analyse, samt trening og øvelser. Alt dette har krevd både politisk og administrativ prioritering og hadde ikke vært mulig uten det.

Skolering og kompetansebygging har vært viktig og ledere og sentrale beredskapspersoner er kurset hos Nasjonalt utdanningssenter for samfunnssikkerhet og beredskap (NUSB). I tillegg har det vært kjørt lokalt NUSB-kurs for ledere.

Dedikerte medarbeidere og "Ildsjeler" som er med å drive det frem har også vært viktige suksessfaktorer.

Det er allikevel en vesentlig suksessfaktor som må fremheves og det er kommunens vilje og evne til å reagere tidlig, f.eks gjennom å sette stab på et meget tidlig tidspunkt og at det «trykkes på den store røde knappen». Dette handler ikke bare om en proaktiv beredskapsholdning, men om viljen hos ledelsen til å bruke ressurser i en krisesituasjon, det vil alltid være en sammenheng mellom å etablere stab/bruke ressurser og økonomiske konsekvenser av dette. Eigersund kommune har hatt to meget store krisehendelser, 22. juli 2011 og Synne 2015 der kommunen har fått særdeles gode tilbakemeldinger på sin håndtering. Et fellestrekk for begge hendelsene var ledelsens vilje til å sette stab og bruke de ressursene som var nødvendige der og da. Denne viljen kombinert med en pro-aktiv grunnholdning må ikke undervurderes.

Det er et grunnleggende prinsipp å kalle inn «alle» aktuelle personer i initialfasen, briefe og tune dem opp, for så om nødvendig permittere dem for så å kalle dem inn når det er behov enten pga skiftordning eller økt behov. Erfaring viser at det er nettopp i initialfasen at det er behov for svært mye ressurser til alt fra mindre trivielle ting til mer omfattende koordinering. Er det ikke ressurser til tilgjengelig vil det ofte binde opp nøkkelpersoner som skulle/burde ha gjort helt andre ting. En overraskende varslingsøvelse med påfølgende tabletopp-øvelse (papirøvelse) vi hadde, viste dette med all tydelighet. IKT var ikke innkalt, mange av de som møtte i staben hadde med seg sine egne bærbare pc'er som aldri hadde vært koblet opp i formannskapssalen. Resultatet var at det gikk med uforholdsmessig mye stabsressurser til å prøve å få koblet opp alle på nett, noe som gikk på bekostning av håndtering av hendelsen. Et resultat av denne øvelsen var innkjøp av flere beredskapspc'er og at ikt alltid er blant de første som varsles og kalles inn.

Det er med en god porsjon ydmykhet rådmannen, på vegne av alle de som har bidratt i det vellykkede resultatet, tar imot all rosen for håndteringen, Samfunnssikkerhetsprisen 2016 og ikke minst at Fylkesmannen i Rogaland i sin evalueringsrapport sier: «Look to Eigersund». Det har vært og er stor interesse for det beredskapsarbeid som kommunen og det blir lagt merke til i mange ulike sammenhenger.

Det er inspirerende, men samtidig gir det også meget store forventninger til håndtering av neste hendelse som vi vet vil komme.

EVALUERINGEN.

Evalueringen har avdekket flere uklarheter og svakheter, og naturlig nok mange forbedringspunkter. Det er viktig å presisere at svært mange av de foreslåtte tiltakene er kommet for å sikre at de erfaringene kommunen gjorde under Synne blir operasjonalisert. Det vil si innarbeidet i rutiner og tiltakskort slik at neste gang når vi får beredskapshendelser, kan man aktivt bruke rutinene og tiltakskortene i håndteringen. Alt for ofte stopper en evaluering opp med selve evalueringsrapporten og fører ikke til konkrete tiltak.

Nå er det slik at rådmannen ser at svært mange av de rutinene og tiltakskort som vi kommer til å utarbeide, burde ha vært tilgjengelig i en felles rutinebank i regi av DSB. Det burde ikke være nødvendig for alle kommuner å "finne opp kruttet på nytt og hver for seg". DSB kunne ha utarbeidet forslag som deretter kunne ha vært tilpasset lokalt, det ville virkelig ha vært ressurssparende og gi kommunal beredskap en skikkelig boost i svært mange av landets kommuner der det ikke finnes egne øremerkede ressurser til beredskap og mange arbeider alene. Kommunen vil fremme forslag om dette til DSB.

Det er i evalueringen lagt særskilt vekt på at de enkelte punktene skal være så konkrete som mulig og de de enkelte tiltakene vil bli samlet i et dokument, der ansvar og tidsfrister vil bli påført slik at det kan følges opp av rådmannen.

Rådmannen vil berømme innsatsen fra alle som deltok under Synne. Det gode teamarbeidet er årsaken til at resultatet ble såpass vellykket som det faktisk ble. Innspill fra alle parter er innarbeidet i de enkelte punktene og det har vært kjørt en omfattende evaluering av hendelsen, både internt og eksternt.

Bruk av begrepene 5-10-50-200 årsflom

Kommunen registrer at begrepene 5-10-50-200 årsflom brukes. Faginstansene bruker begrepet Q-10-50-200-500, relatert til årsflom. Evalueringen viser at dette er meget misvisende begreper å bruke.

Klimaet er i stadig endring, f.eks er det signalisert en økning i nedbøren i Hellelandsvassdraget på 15-20% i et lengre perspektiv. Kommunen hadde flommer i årene 2006, 2009 og 2010 som ble definert til å være 5-10 årsflommer, og en 50-200 årsflom i 2015.

Begrepene er misvisende da de signaliserer at det ikke er nødvendig med tiltak fordi "Det er jo 200 år til neste flom". Dette er en ikke uvanlig oppfatning hos publikum, vi har registrert det i media og faktisk til og med hos enkelte forsikringsselskaper.

Kommunen har derfor valgt å ikke bruke disse begrepene i nevneverdig grad i vår evaluering.

På tross av at dette er innarbeidede begreper, vil kommunen allikevel ta dette opp med NVE og DSB med sikte på at det kan tas i bruk andre og mer korrekte begrep.

Tiltak - Bruk av begrepene 5-10-50-200 årsflom:
Ta opp den misvisende bruk av begrepene 5-10-50-200 årsflom med DSB og NVE.

Områder med særlig forbedringspotensialer

Heldigvis medførte ikke Synne tap av menneskeliv eller alvorlige personskader, men det var hendelser som kunne ha medført dette. Det mest kritiske var nok at det oppsto uklarheter mellom politiets operasjonssentral på politikammeret i Stavanger og Statens Vegvesen/deres veioperatør lokalt. Dette medførte at biltrafikk ble dirigert inn i flomfarlig område, veier som helt eller delvis var under vann, og dette kunne i verste fall ha fått alvorlige konsekvenser. Kommunen vil ved en senere hendelse sikre seg at det i tillegg til de formelle kanalene også etableres direktekontakt med operasjonssentralen hos politiet i Stavanger og hos Statens Vegvesen og deres operatør. Dette for å dobbeltsikre at slike hendelser ikke skal kunne skjer igjen.

En flom av den typen som kommer i område Lundeåne – sentrum av Egersund, vil ofte ikke virke så dramatisk og farlig som det faktisk er. Det var et vesentlig faremoment at det ikke var alle som hadde like stor forståelse for sperringer og evakueringsordrer. Begrepet «flomturister» kan brukes av folk som skal på sightseeing for å se og oppleve en dramatisk og flomstor elv, og det var flere problematiske hendelser der bla familier med små barn ikke respekterte politisperringer fordi de skulle oppleve elven på så nært hold som mulig. Det var også andre som ikke respekterte sperringer og evakuering «fordi de skulle bare» og/eller «jammen det er jo bare meg…». Et lite lavmål i så måte var da kommunen ble bedt om å gi et intervju til media i et hus ved Lundeånde som var evakuert etter ordre fra politiet. Det var for øvrig ikke en lokal journalist.

Et annet område som må ha særlig fokus ved en senere hendelse, er å sikre at kommunens håndtering og oppfølging av personer og hus som blir evakuert, blir bedre og mer strukturert. Et viktig moment her er at stabsansvaret for dette nå utvetydig legges til helse- og omsorgsavdelingen ved at kommunalsjef helse og omsorg får ansvaret for å etablere og drifte en evakueringscelle i kriseledelse. Evakueringscellen vil ha ansvaret for å håndtere, ha oversikt og være kontaktpunkt for alt som har med de evakuerte å gjøre. Funksjonen må ikke forveksles med et Evakuerings- og pårørende senter (EPS) som er der de evakuerte og/eller pårørende samles. Evakueringscellen vil imidlertid være kontaktpunktet i staben for et eventuelt EPS.

Selv om kommunens håndtering av informasjon har fått mye positiv tilbakemelding, er det også her et vesentlig potensiale for forbedring og det er å sørge for at kommunens informasjon når alle innbyggere. Det var en vesentlig svakhet at informasjon kun ble gitt på norsk. Ved en senere hendelse må det også gis informasjon på andre språk, minimum engelsk.

Varslingsrutiner

Befolkningsvarslingen på fredag ble kun sendt ut til sentrumsnære områder. Evalueringen viser at kommunen også burde ha varslet tidligere i området fra Slettebø til Egelandsdalen. Dette vil nå bli fanget opp gjennom at det utarbeides faste varslingslister basert på flomsonekartene. Oversiktene lages i Varsling24 og er basert på kart slik at alle endringer, innflytting/utflytting mm, innenfor området oppdateres automatisk.

Evalueringen viser at ledelsen/vaktpersonell på institusjoner i området bør få varslingsmelding om mulig før det sendes ut befolkningsvarsling. Dette fordi beboere får meldingen pga sin adresse, men ikke ansatte. Dette kan løses ved at den enkelte enhet registrerer aktuelle telefoner, vakttelefoner mv., på institusjonen/boligen på www.Varslemeg.no . Dermed vil det også gå varsling til institusjonen/boligens vaktelefon samtidig som befolkningsvarslingen går ut. Eventuell varsling i forkant må eventuelt ivaretas av avdelingen.

Det er behov for å kunne hente ut kontaktinformasjon for kommunalt ansatte i ulike avdelinger. Det er ikke alle ansatte som kan ligge i CIM da det vil medføre et ganske stort arbeid med ajourføring.

Ved tidlig intern varsling bør det presiseres behov for å ha avdelingsvise og/eller enhetsvise orienteringsmøter eventuelt at kommunalsjef/enhetsleder innhenter informasjon på annen måte, f.eks gjennom meldinger, slik at enhetsleder fortere får en oversikt over hvilke personer som er disponible når. Kommunalsjef/enhetsleder kan dermed starte å planlegge for eventuelt døgnskift. Det bør også finnes tiltakskort på enhetsnivå der det er enheter som har flomutsatte bygg.

Ikke all kontaktinformasjonen i CIM var helt ajour og ikke alle ledere var lagt inn. Dette skapte merarbeid i enkelte situasjoner, og kan potensielt være problematisk.

Tiltak - Varslingsrutiner:
Det lages faste varslingslister i Varsling24 basert på flomsonekartene.

Tiltak - Varslingsrutiner:
Den enkelte enhet registrerer alle aktuelle telefoner, vakttelefoner mv., på skoler, institusjonen/boligen på www.Varslemeg.no . Dermed vil det også gå varsling til skolen, institusjonen/boligens vakttelefon samtidig som befolkningsvarslingen går ut.

Tiltak - Varslingsrutiner:
Det lages en enkel og felles rutine for hvordan og hva kommunalsjef og enhetsleder skal gjøre når det sendes ut varsling om en beredskapshendelse.

Tiltak - Varslingsrutiner:
Enheter som har flomutsatte bygg skal ha egne tiltakskort for flomsikringstiltak.

Tiltak - Varslingsrutiner:
Det lages rutiner for å kunne hente ut ansattinformasjon fra kommunens personalsystem (HRM) i Excel-format. Dette slik at disse listene kan importeres til Varsling24 og at det dermed er mulig å sende meldinger til et stort antall ansatte.

Tiltak - Varslingsrutiner:
Lage rutine for fortløpende ajourføring og periodevis kontroll av dette gjennom å sende ut kontroll varslingsmelding i CIM og samtidig varsle om dette gjennom avdelings- og enhetsledere på f.eks epost.
Avdelingsvise CIM-ansvarlig er også på plass nå og disse har et eget ansvar for egen enhet.

Operasjonsrom

Når staben blir så omfattende som under Synne er rådhuset og formannskapssalen lite egnet. Planverket har lagt til grunn at rådhuset skal brukes i større grad enn det er å anbefale på grunn av plass- og flomproblematikk. Under Synne valgt kriseledelsen å ta i bruk Lagård ungdomsskole, noe som viste seg å være meget vellykket, selv om det ikke var denne lokasjonen som var i planverket.

Under evalueringen kom det innspill fra rektor på Lagård ungdomsskole om å ta i bruk det nye P-bygget som er under planlegging/bygging. Dette kom så tidlig i prosessen at det var mulig å legge inn nødstrøm til lys og fordeling av varme fra biovarmeanlegget, kabel- og antennekanaler og en del andre forhold som vil gjøre bygget svært formålstjenlig til beredskapsformål. Bruken av bygget vil også kunne skje med relativt små konsekvenser for skolens ordinære drift. I tillegg ligger bygget i et prioritert «strømområde» på grunn av sin nærhet til sykehuset.

Tiltak - Operasjonsrom:
Det planlegges med å bruke det nye P-bygget som beredskapsbygg ved større hendelser der det settes stab.

Stabsrutiner

Det har kommet positive tilbakemeldinger på at det ble gjennomført relativt hyppige stabsmøter, form og innhold bør imidlertid vurderes. Det bør også være en enkel rutine for gjennomføring av stabsmøter.

Når en hendelse går over tid, er det viktig at staben har to fokus; et på *«her og nå»* (current) og et *«det som skal skje senere»* (plan). Dette vil gi staben en god arbeidsflyt og bidra til å sikre at kriseledelsen hele tiden kan være "i forkant" i håndtering av situasjonen. Evalueringen viser at kriseledelsen har hatt svært god nytte av den trening og skolering som har vært gjennomført. Det bør være en rutine for stabsarbeid slik at nye personer som trer inn i funksjoner/stedfortrederfunksjoner lett kan sette seg inn i rutinene for staben. I dag er disse rutinene ikke formalisert og dette kan med fordel gjøres gjennom en rutine og tiltakskort.

Det var ikke god lett tilgjengelig oversikt over hvem som «vakthavende» i den enkelte funksjon og vaktlister. Det er en vaktlistefunksjon i CIM, men denne ble ikke brukt. Dette kunne med fordel ha vært fremme fordi det var mye "trafikk" i operasjonsrommet og tidvis var det flere fra samme funksjon tilstede, f.eks ifb med vaktskifte. En slik oppslått oversikt bidrar til ro og bedre arbeidsflyt. Evalueringen viser at det er viktig at vaktskifte ses i sammenheng slik at det er "skeiv rotasjon" på de ulike funksjonene. Dette innebærer at all vaktbytte foregår med ulike intervaller/tidspunkt. Dermed unngås det en situasjon der hele staben byttes samtidig, noe som medfører utfordringer på kontinuitet. Alt vaktskifte på de enkelte funksjonene må loggføres i CIM.

I krisesituasjoner er det svært viktig at det er lojalitet til beslutninger som fattes av kriseledelsen. Det har kommet tilbakemeldinger om enkeltstående tilfeller der personell ute felten ga nye ordrer til eksterne samarbeidspartnere, men dette ble heldigvis ignorert. Slikt er uheldig og må unngås.

Evalueringen viser at det kan være formålstjenlig å ha tydeligere ansvars- og rolleavklaringer på enkelte funksjoner internt i den operative kriseledelsen. Dette vil sikre at det ikke oppstår uklarheter. Det er nå foreslått tatt inn i den reviderte beredskapsplanen.

Nedtrapping av hendelsen på søndag kveld kunne ha vært noe mer strukturert og planmessig. Nå var ikke dette noe stort problem, men evalueringen viser at det kan være formålstjenlig å ha en egen rutine/tiltakskort for nedtrapping av en hendelse da nedtrappingen søndag kveld har en del

forbedringspunkter. Dette vil sikre at en nedtrapping skjer på en strukturert, kontrollert og planmessig måte, og sikre at alle involverte samarbeidspartnere er i «loopen».

Tiltak - Stabsrutiner:
Det utarbeides en rutine for drift av staben med særlig fokus på arbeidsmetodikk, der det bla gis føringer for stabsarbeid; hvordan det skal arbeides parallelt med «her og nå» (current) og et «det som skal skje senere» (plan), oppslag av hvem som er vakthavende i den enkelte funksjon, vaktskifte ("handover"), retningslinjer for loggføring, informasjonsutveksling, felles vaktlister sett i sammenheng (CIM), renhold mm.

Tiltak - Stabsrutiner:
Det lages en rutine for gjennomføring av stabsmøter der det gis føringer for hyppighet, form, innhold og gjennomføring.

Tiltak - Stabsrutiner:
I beredskapsplanen foretas det en tydeligere ansvars- og rolleavklaring for de ulike funksjonene i den operative kriseledelsen.

Tiltak - Stabsrutiner:
Det lages en egen rutine/tiltakskort for nedtrapping av en hendelse. Dette for å sikre at en nedtrapping skjer på en strukturert, kontrollert og planmessig måte.

Bruk av CIM

Det er kommet mange positive tilbakemeldinger på bruken av CIM. Evalueringen viser også at mange leste seg opp før de møtte på vakt slik at de allerede var ganske godt orientert om situasjonen før de møtte.

Det var over 600 loggføringer i CIM for Synne og selv om dette isolert sett kan virke som mye, så burde det ha vært langt høyere. En gjennomgående tilbakemelding er at det er behov for flere loggførere for CIM. En loggfører på døgnbasis vil kreve 3 personer med 8 timers skift. Det var ikke alle avdelingene som stilte med egne loggførere, noe som resulterte i at andre personer måtte omdisponeres. I tillegg vil det antagelig være aktuelt å stille med loggfører til eksterne enheter. Ansvaret for å stille med egen loggførere er nå foreslått tatt inn i den reviderte beredskapsplanen. Det er nå en spesielt stor motivasjon i de ulike avdelingene for å bli bedre på CIM og dette har resultert i flere gjennomførte og planlagte kurs.

Evalueringen viser også at det må gis bedre opplæring i hvordan det skal skrives loggføringer, med særlig fokus på forklarende overskrifter og være kort og konsis i meldingsteksten. Dette vil gjør det enklere å finne fort frem når man f.eks går på vakt, skal tune seg opp før en vakt.

Bruken av CIM må fortsatt prioriteres og videreutvikles, spesielt innen bruk av tiltakskort som er svært nyttig når man skal iverksette ulike forhold, både som «huskeliste» og fordi fremdriften automatisk overføres til loggen.

Tiltak – Bruk av CIM:
Det presiseres i planverket at den enkelte avdeling må sørge for egne loggførere i CIM.. Interne tjenester som har ansvaret for å stille med loggførere til beredskapsledelsen/operasjonsrom, vil også ved en hendelse kartlegge ledige ressurser hos både seksjon økonomi og personal. Dette for å kunne bidra med loggførere til andre avdelinger som mangler folk og/eller eksterne enheter.

Tiltak – Bruk av CIM:

Det gjennomføres egne kurs i hvordan skrive loggføringer i CIM

Tiltak – Bruk av CIM:
Det lages tiltakskort i CIM for ulike hendelser.

Informasjonsarbeid

Selv om kommunens informasjonsarbeid har fått mye positive tilbakemeldinger, er det også klare forbedringsområder her. Det er i planverket lagt opp til å ha en informasjonscelle og det har vært rekruttert flere til dette. Tilfeldigvis var flere av disse blitt omdisponert til andre funksjoner og det hadde ikke blitt rekruttert nye, dette sammen med et akutt behov for loggførere til CIM medførte at informasjonscellen ikke var aktiv som egen celle, men de grunnleggende informasjonsfunksjonene ble ivaretatt. Det burde imidlertid ha vært mer fokus på ulike sosiale medier som YouTube, Instagram, samt mer fokus på kontinuerlig dokumentasjon (foto/video).

De som ivaretok sentralbordfunksjonen har gitt positiv tilbakemelding på at de var lokalisert i operasjonsrommet da det gjorde at de var kontinuerlig oppdatert og dermed kunne gi bedre informasjon og service til de som ringte inn.

Det har tidligere blitt nevnt at informasjon kun ble publisert på norsk, noe som er problematisk.

Evalueringen viser at det var for dårlig informasjon/skilting når Fv 42 ved Slettebø/Eie ble stengt på grunn av høy vannstand i jernbaneundergangene. Her må det stenges ved skilting og informasjon på facebook/internett. Dette gjelder undergang på Museumsveien, Lagardsveien/Sjukehusveien og Kvidafjellveien/Sjukehusveien.

Rema/Kvidafjellveien må ved kritisk høy vannstand i Eieåna få tidlig beskjed om stenging av butikken. Situasjonen, slik den ble den 5. desember, ble uoversiktlig og kaotisk. Dette må også informeres om på på facebook/internett.

Tiltak - informasjonsarbeid:
Det settes i verk tiltak for å få informasjonscellen operativ gjennom nyrekruttering og felles trening. (Det er allerede rekruttert 2 stykker som har vært på kurs i kriseinformasjon på NUSB.)

Tiltak - informasjonsarbeid:
Det rekrutteres personer med flerspråklig kompetanse (f.eks engelsklærere) til infocellen som skal ha som hovedoppgave å legge ut publisert informasjon på minimum engelsk. Planverket justeres i tråd med dette.

Tiltak - informasjonsarbeid:
Det innledes et strukturert samarbeid med flyktningetjenesten og voksenopplæringssenteret for å kunne utnytte disse ressursene under en krise.

Tiltak - informasjonsarbeid:
Det lages tiltakskort for flomsituasjoner som medfører stengte veier bl ved jernbaneundergangene ved undergang på Museumsveien, Lagardsveien/Sjukehusveien og Kvidafjellveien/Sjukehusveien, samt informasjon til Rema/Kvidafjellveien.

Liason – utsendt kontaktperson

Evalueringen viser at det bør vurderes å sende en liason til aktuelle samarbeidspartnere som f.eks politikammeret i Stavanger og nabokommuner som håndterer samme krise. En liason vil kunne

representere kommunen og gi informasjon om kommunens ressurser, formidle lokalkunnskap og være et bindeledd mellom kommunen og samarbeidspartneren.

Det er behov for en gjennomgang av informasjonsutsveksllling mellom Statens Vegvesen, politiet og kommunen. Dette er omhandlet i evalueringsrapporten fra fylkesmannen og vil bli fulgt opp av kommunen.

Tiltak - Liason – utsendt kontaktperson:
Det lages en plan for bruk av liason og kontakt med aktuelle samarbeidspartnere, nabokommuner.

HMS - Forsikring

Det må være et langt større fokus på HMS under en håndtering av en hendelse. Dette gjelder på overordnet nivå og på enhetsnivå. Det overordnede nivået er å påse at HMS faktisk blir ivaretatt og at det er rutiner for dette. På enhetsnivå må det sikres at HMS ivaretas, f.eks gjennom "sikker jobbanalyse" og "makker-arbeid", slik at krisehåndteringsarbeid i seg selv ikke medfører skader på materiell og personell. Det er nå foreslått tatt inn i den reviderte beredskapsplanen.

Evalueringen viser bla et behov for at det finnes redningsvester til bruk ved arbeid langs elv. Videre er det en problemstilling som må avklares rundt trafikkdirigering på offentlig vei. Dette krever godkjenning gjennom egne kurs. I starten benyttet vi en del av eget mannskap til trafikkdirigering. Senere tok Heimevernet og Sivilforsvaret over kontrollen ved avstengte veier og gater.

En gjennomgang kommunen har gjort viser at det er uklarheter rundt forsikringsordninger for frivillige mannskaper som kommunen bruker under en hendelse. Mannskaper fra Røde Kors, Sivilforsvaret og Heimevernet er dekket av egne forsikringsordninger gjennom egen forskrift og eventuelle skader vil bli kategorisert som yrkesskader vel og merke dersom ressursene er rekvirert gjennom politiet. Det er dermed svært viktig at korrekt rutine blir brukt ved anmodning om støtte. Mannskaper fra Røde Kors er fremdeles dekket av egen gruppelivsforsikring, men eventuelle skader vil ikke bli kategorisert som yrkesskade, noe som vil utgjøre en stor økonomisk forskjell for den som er rammet. Det er nå foreslått tatt inn i den reviderte beredskapsplanen.

Både Heimevernet og Sivilforsvaret har også meldt i sin evaluering at de ønsker at kommunen skal rekvirere ut i fra behov og ikke antall personer.

Gjennomgang viser at personer som melder seg frivillig til tjeneste for kommunen derimot ikke vil være dekket av noen form for forsikring under tjeneste for kommunen. En mulighet er at kommunen kan inngå en egen avtale med forsikringsselskapet slik at et gitt antall frivillige vil bli dekket av kommunens forsikring, men det er også andre muligheter. Dette er en problemstilling som administrasjonen har arbeidet med før Synne, men det er ikke konkludert i saken pr. d.d.

Det er ulike type hendelser som kommunen kan bli involvert i, men felles for alle typer hendelser er at det kan oppstå ulike former for senskader. Dette kan f.eks være ryggskader, belastningsskader, men det kan også være hendelser der det kan oppstå psykiske senskader som f.eks posttraumatisk stressyndrom. Felles for alle slike senskader er at det kan komme krav om dokumentasjon fra forsikringsselskapet flere år etter hendelsen. Det er derfor viktig at kommunen har rutiner som sikrer at det er oversikt over alle personer som har deltatt under en hendelse, dette vil kun omfatte personer der kommunen har det direkte personalansvaret, kommunalt ansatte og frivillige. Det forutsettes at mannskaper som rekvireres gjennom Røde Kors, Sivilforsvaret og Heimevernet og gjennom andre instanser fører sine egne oversikter.

Tiltak - HMS:

Ansvaret for HMS presiseres i planverket.

Tiltak - HMS:
Det kjøpes inn redningsvester og ekstra sele og sikringstau som lagres sammen med øvrig beredskapsmateriell.

Tiltak - HMS:
Det utarbeides en egen rutine for trafikkdirigering på offentlig vei ved beredskapshendelser. Rutinen må gi føringer for egne mannskaper og eksterne mannskaper fra f.eks Røde Kors, Sivilforsvaret og Heimevernet.

Tiltak - HMS:
Korrekte rutiner for rekvirering av mannskaper fra Sivilforsvar, Røde Kors og Heimevern presiseres i planverket.

Tiltak - HMS:
Kommunen avklarer rutinene for forsikring av frivillige som gjør tjeneste for kommunen.

Tiltak - HMS:
Det utarbeides rutiner som sikrer at personell som gjør frivillig tjeneste er registrert og informert om ansvar, HMS mm. før de settes in i aktiv tjeneste.

Tiltak - HMS:
Det utarbeides rutiner som sikrer at alle personer som har deltatt i beredskapshendelser og der Eigersund kommune har det direkte ansvaret, ansatte og frivillige, blir registrert. Oversikten skal journalføres i kommunes arkiv.

Evakuering

Det ble evakuert ca 100 boenheter i Eigersund kommune. Dette en også i nasjonal sammenheng en meget stor evakuering, og det er allerede påpekt at det er behov for bedre og mer strukturerte rutiner i kommunens håndtering og oppfølging av personer og hus som blir evakuert. Kommunen har ikke oversikt over antall personer, men dette var heller ikke nødvendig. Det som var viktig for kommunen var å ha oversikt over personer som trengte overnatting, det var ca. 30 personer som hadde behov for kommunalt tilbud. Dette ble gitt hos Aker Solution AS som stilte egen brakkerigg til disposisjon og gjorde en meget god jobb for å ivareta de som ble evakuert.

Det relativt lave antallet personer som trengte kommunal overnatting, har sammenheng med at folk som var berørt hadde tid til å finne egne løsninger. Dette viser bla effekten av tidlig varsling.

Selv om evakueringen og håndteringen gikk bra og det har kommet svært få negative tilbakemeldinger, så vil det alltid være læringsmomenter når en så stor evakuering gjennomføres.

Kommunen hadde lite fokus på tidlige å føre en totaloversikt over antall evakuerte personer, antall hus mm fordi det hadde liten operativ verdi og som tidligere nevnt ikke ble vurdert som nødvendig i forbindelse med evakueringen, men dette noe som i stor grad ble etterspurt av media.

Evalueringen viser at det er viktig at det øremerkes ressurser til å håndtere en slik evakuering internt i staben, samt at det øremerkes personell til å stå for den praktiske oppfølgingen underveis og etterpå.

Dette løses ved behov å etablere en egen evakueringscelle. Stabsansvaret for dette legges til helse- og omsorgsavdelingen ved kommunalsjef helse og omsorg som i planverket får ansvaret for å etablere og drifte en evakueringscelle i kriseledelse.

Evakueringscellen vil ha ansvaret for å håndtere, ha oversikt og være kontaktpunkt for alt som har med de evakuerte å gjøre. Funksjonen må ikke forveksles med et Evakuerings- og pårørende senter (EPS) som er der de evakuerte og/eller pårørende samles. Evakueringscellen vil imidlertid være kontaktpunktet i staben for et eventuelt EPS.

En slik evakueringcelle vil f.eks få følgende ansvar:

- Ansvarlig leder med stedfortreder.
- Totalansvar for administrativ oppfølging av evakuerte. (Operativt ansvar håndteres av politi/kriseledelsen)
- Om nødvendig etablere et midlertidig samlingspunkt for evakuerte for registrering og opphold i påvente av transport, midlertidig opphold mm.
- Registrering av evakuerte (kontaktinformasjon).
- Oversikt over evakuerte hus/adresser/antall hus/antall personer.
- Fortløpende oppfølging av evakuerte.
- Kontaktpunkt for de evakuerte (POC)
- Oppfølging av ulike behov, språkproblematikk, transportbehov mm.
- Utarbeide plan for oppfølging i etterkant.

Det må lages en rutine for evakuering av områder. En slik rutine må sikre at det er et godt samarbeid og koordinering mellom den operative kriseledelsen, evakueringscellen og de som utførere den faktiske evakueringen.

Det vil også være behov for å etablere et midlertidig samlingsområde i påvente av at transport, registrering m.m. Dette vil fungere som et fast eller midlertidig kontaktpunkt der evakuerte kan henvende seg.

Evalueringen viser også at det er behov for å ha forhåndstrykt informasjon som kan deles ut og også festes (i plastlaminert versjon) på inngangspartiet til hus som er evakuert. En slik informasjon må være utstedt i regi av politiet med nødvendig lovhjemler mv. for å gi den nødvendige autoritet. Det kan også vurderes om kommunen bør ha fast informasjon liggende på sine nettsider under beredskap om evakuering.

Et annet moment som kom frem under evalueringen var at det var viktig å ha uniformert personell, fortrinnsvis politi, tilstede/tilgjengelig i området når en evakuering ble gjennomført. Uniformert personell enten det er fra politi, Røde Kors, Sivilforsvaret eller Heimevernet gir en helt annen autoritet i en slik situasjon. Det er ikke alle som oppfatter en "flom som kommer" som alvorlig, spesielt om været er fint i sentrum.

Røde Kors har også gitt tilbakemelding om at det er ønskelig at de prioriteres slik at de kan gå på jobb dagen etterpå (f.eks mandag) og ikke ha vakthold om natten dersom det kan brukes mannskaper fra Sivilforsvaret og Heimevernet. Dette da Røde Kors er frivillige og som regel må jobbe dagen etter.

En utfordring som også kom frem i evalueringen var at det var spesielle utfordringer knyttet til utsatte grupper. Dette ble håndtert på en meget bra måte av bla Røde Kors, men bør nok ha spesielt fokus når planverket utarbeides for evakueringcellen.

Tiltak - Evakuering:

Ansvaret for å etablere en evakueringscelle tas inn i planverket.

Tiltak - Evakuering:
Det lages en plan for etablering og drift av evakuerinscellen.

Tiltak - Evakuering:
Det lages en rutine for evakuering av områder. Rutinen skal ta for seg praktisk gjennomføring, ansvarsforhold, merking av evakuert område, merking av evakuerte hus, informasjon mm.

Telekommunikasjon

På det meste var ca 400 husstander uten mobiltelefoni i Dalane, hvorav en del av disse på Helleland. Dette var hovedsakelig på grunn av bortfall av strøm. En flomutsatt basestasjon på Helleland var ute av drift en lengre periode pga høy vannstand og da det ikke var mulig å foreta reparasjon/foreta batteriskifte.

Evalueringen viser at et to-veis samband er helt nødvendig for operativt personell. Et slikt operativt samband vil ha like stor verdi som CIM har for administrativt personell, og vil også ha stor nytteverdi for kriseledelsen gjennom at det er enklere å få helhetsbilde ("battle awareness"). Ved bruk av mobiltelefon når en kun 1:1. Det er dessuten sårbart for strømbrudd da det er begrenset batterikapasitet på basestasjonene.

Kommunen er i dialog med Dalane Energi/Dalane Kraft om et samarbeid på et operativt samband. Bakgrunnen er at Dalane Energi/Dalane Kraft er pålagt å etablere et slikt samband av NVE og et samarbeid med kommunen vil kunne gi en enda bedring dekning i hele kommunen. Dette vil imidlertid kreve at kommunen bidrar til å etablere basestasjoner og innkjøp av egne håndsett til egne enheter. Det vil også være mulig for kommunen å knytte seg til nødnettet, men dette vil antagelig bli både dyrere og mindre fleksibelt. Bruk av satellittelefon har begrensninger i både dekning og i kapasitet, spesielt det siste vil kunne være en utfordring ved regionale hendelser. Rådmannen vil arbeide videre med dette og fremme det som sak i budsjett/økonomirapport eller eventuelt som en egen sak.

Det var områder på Helleland - Gya som var isolert da veiene var stengt og der det heller ikke var mobiltelefoni fordi basestasjonene var ute av drift. Når strømmen er borte vil det over noe tid også være et problem om folk sine mobiltelefoner er tomme for strøm, selv om basestasjonene skulle være i drift. Når det analoge telefonnettet fases ut i 2017 vil kommunikasjon være enda mer avhengig av strøm. Det vil derfor være en problemstilling hvordan man kan ivareta innbyggere som er isolert, både når det gjelder akutt helsehjelp (113), men også ordinær hjemmesykepleie. Dette er en problemstilling som vil øke etter hvert som velferdsteknologi gjør at folk vil kunne bo enda lengre hjemme.

Hele denne problemstillingen må vurderes og en mulighet vil kunne være å ha et mobilt innsatsteam som f.eks utplasseres med nødvendig samband som satelittelefon og/eller operativt samband. Dette kan kanskje kombineres med hjemmesykepleie og med nødaggregat slik at innbyggere kan møte opp på et pre-definert sted og få informasjon samtidig som de får ladet sin mobiltelefon. Ved en lengre strømstans i New York ble det god butikk for mange å selge nødladning fra private aggregat til byens innbyggere, slik at dette er ikke en ukjent problematikk.

Det var også en problemstilling at mobiltelefoner i uteenhetene gikk tom for strøm og det oppsto behov for nødladere til mobil, det var ikke slike tilgjengelig. Dette er allerede anskaffet 25 nødladere til mobil/nettbrett.

Mobilt bedriftsnett - Omruting av kommunens hovedtelefonummer

Kommunen flyttet sitt hovednummer, 51 46 80 00, ved å kontakt teleleverandørens vakttelefon noe som medførte en kostnad på kr 12 500,-. Det er midlertid mulig å ta i bruk en mobil sentralbordløsning gjennom mobilt bedriftsnett som leveres av kommunens teleleverandør, noe som gjør at kommunen kan gjøre slik omruting selv og også ha en begrenset sentralbordløsning. Dette er ikke er spørsmål om kostander, men mer om ressurser til å ta løsningen i bruk.

Svargrupper – mobilt bedriftsnett

Kommunen har gjennom sin teleleverandør mulighet for å etablere faste svargrupper. Dette gir en mulighet for å ha faste telefonnummer for ulike beredskapsfunksjoner. Dette innebærer at vi kan bruke slike faste telefonnummer i vårt planverk og fordele dette til våre samarbeidspartnere. Systemet er slik at vi kan melde inn aktuelle mobiltelefonnummer i en svargruppe, f.eks vil det være en svargruppe for beredskapsleder der det er 4 innmeldte telefoner, beredskapsleder, stedfortreder 1 og 2, samt beredskapskoordinator. Når man ringer «svargruppenummeret beredskapsleder» vil det ringe alle telefonnummer i den rekkefølgen som er bestemt. Når folk er på ferie, av vakt, melder man seg inaktiv i svargruppen gjennom en mobilapp. Da vil det kun gå telefoner til de som er aktive i svargruppen. Dette sammen med funksjonstelefoner vil gi en meget god tilgjengelighet og skjerming når dette er nødvendig. Svargruppene er allerede anskaffet og er under aktivisering.

Funksjonsmobiltelefoner

Det er anskaffet 12 mobiltelefoner som alle har hemmelig telefonnummer. Disse har vært tiltenkt beredskapsledelsen ut i fra tidligere erfaringer om at kriseledelsen får svært mange telefoner og dermed ikke får arbeidsro. Under Synne ble ikke disse telefonene tatt i bruk da det ikke var det tiltenkte behovet.

Imidlertid viser erfaringene at det bør være egne funksjonstelefoner, uten hemmelig nr, og disse telefonene bør også være satt opp med egen epostadresse på et eget domene som er uavhengig av eigersund.kommune.no da kommunens epostserver vil være ute av drift ved strømbrudd. Evalueringen viser at det er viktig med funksjonstelefoner som følger funksjonen gjennom de ulike vaktskiftene slik at telefoner, melding og epost går til den som har vakt og ikke til en som ligger og sover. Viktig operativ informasjon kan dermed bli forsinket og ikke komme frem til beredskapsledelsen før vedkommende våkner og sjekker sin egen telefon. Telefonene er i etterkant av Synne også fornyet til vanntette smartelefoner og disse vil bli satt opp med egen epost fra domenet okkaby.no som kommunen disponerer. Epostløsningen vil ikke skje i regi av kommunal epostserver, men med en ekstern epostserver.

Tiltak - Strøm og telekommunikasjon:
Det vurderes å anskaffe et operativt samband som er uavhengig av mobilnettet. Dette gjøres f.eks i samarbeid med Dalane Energi/Dalane Kraft. Fremmes gjennom enten gjennom budsjett eller som egen politisk sak.

Tiltak - Strøm og telekommunikasjon:
Det lages rutine for oppladning av nødladere ved en hendelse.

Tiltak - Strøm og telekommunikasjon:

Det vurderes hvordan kommunen kan ivareta innbyggere som blir isolert over lengre tid, både med hensyn til tilgang til nødtjenester, informasjon og nødvendige kommunal helsehjelp.

Tiltak - Strøm og telekommunikasjon:
Det vurderes å ta i bruk mobilt bedriftsnett slik at kommunen får en reserveløsning for sentralbordtjenesten.

Tiltak - Strøm og telekommunikasjon:
Det lages en rutine for bruk for fordeling av funksjonstelefoner i kommunens kriseledelse. Telefonene settes opp med ekstern epostadresse på server uavhengig av kommunen ordinære epostserver.

Tiltak - Strøm og telekommunikasjon:
Det tas i bruk svargrupper for aktuelle beredskapsfunksjoner.

Mat og drikke

I evalueringen har behovet for bedre rutiner for mat og drikke til involverte mannskaper og evakuerte kommet frem som et tema der det er behov for forbedringer. Kommunen har eget kjøkken og brukte dette under Synne til å fordele mat og drikke. I tillegg har kommunen et mindre beredskapslager av turmat som kun trenger varmt vann for å bli et fullverdig måltid.

Det må være rutiner som sikrer at det lages religionsnøytral mat som kan spises av flest mulige, det vil si at maten ikke bør inneholde svinekjøtt og ha færrest mulig allergener som nøtter, melk og gluten mm,

Det bør også være rutiner som sikrer god innmelding av behov for antall måltider, inkludert eventuell allergi, samt rutiner for fordeling. Dette må gå tjenestevei.

Ansvaret for mat, bestilling og fordeling, bør legges til en funksjon i staben og etter en totalvurdering blir dette lagt til seksjon økonomi.

Den enkelte bør selv sørge for å ha med seg mat og drikke for de første timene man er innkalt til tjeneste ved en hendelse, det er ikke sikkert det er mulig å opprette mat og drikke funksjon på kort varsel. Eksempelvis nattestid, helg, helligdager, strømbrudd osv.

Tiltak - mat og drikke:
Det utarbeides rutiner i samarbeid med kjøkkenet på Lagård bo- og servicesenter som sikrer gode rutiner for bestilling og fordeling av mat og drikke. Ansvaret for dette legges i staben til kommunalsjef økonomi.

Teknisk

Evalueringen viser at den interne koordineringen mellom ulike seksjoner kunne ha vært gjort annerledes.

Det er også behov for å formalisere og oppdatere tiltakskort for aktuelle områder der det kan være aktuelt å ha sperringer/barrierer mot flom.

Det ble brukt maskinressurser fra en entreprenør som var på vei inn i ny rammeavtale med kommunen, om at de skulle ha en maskin med fører i beredskap. Dette med bakgrunn i at kommunen ikke hadde noen tilgjengelig maskinfører selv. Maskinen ble brukt som beredskapstiltak

på Damsgård bro i tilfelle det kom vrakgods drivende og førte til tetting av gjennomstrømming under broen.

Evalueringen viser at det behov for fysiske sperringer/vakthold når gangbruer mm blir stengt. Dette for å unngå at personer ikke lett tar seg forbi sperringene.

Et forhold som må tas hensyn til ved senere hendelser som medfører stengte veier, er parkeringsproblematikk. En lengre periode var E-39 stengt og FV-44 var stengt, men det er åpent for gangtrafikk på Tengs. Dette medførte store utfordringer med trafikk og parkering langs FV-44 inn mot Tengs. Det var tidvis meget vanskelig å ha forståelse for at veien/broen på Tengs faktisk var stengt.

Sperrematerieller

Sandsekker:

Kommunens hadde en del sandsekker i beredskap. Vi gikk imidlertid tom for disse og fikk nye forsyninger fra Sivilforsvaret. Egne sekker var av kunststoff, men sekkene fra Sivilforsvaret var av strie. Sandsekker egner seg dårlig til lagring, slik at sekkene kastes etter bruk. I så måte er det en fordel med striesekker, da disse er organiske og kan graves ned uten å tømmes.
I starten var vi tilbakeholdne med å dele ut sandsekker, da vi ikke var sikre på eget behov. Etter hvert ble det lagt ut informasjon på facebook/hjemmeside om at innbyggerne kunne hente sekker selv på Tengs. I tillegg kjørte vi ut flere paller med sandsekker som ble satt i Nyeveien hvor vi vet at behovet for denne type flomsikringsmateriell er stort. Ved en senere anledning må det etableres sandsekkdepoter i nærheten av, men utenfor, flomutsatte områder, slik at beboerne kan sikre egne eiendommer uten å måtte kjøre ut til Tengs for å hente sekker.

Storsekker

I noen tilfeller var flomforebygging med storsekker rasjonelt og effektivt, bl.a. ved Farstad Glass. Vi fikk kjøpt inn 20-25 tomme sekker hos Ramsland. Disse ble fortløpende og etter behov fylt med sand. Ulempen er at disse må kjøres ut med innleid lastebil med kran – ev. med hjullaster.

Jerseyblokker

Kommunen har selv et lite lager med denne type blokker som til vanlig benyttes til veisperring og sikring. Vi hadde imidlertid ikke nok stein til å gjøre en nødvendig sikring. Annen betongstein ble derfor bestilt hos lokal entreprenør.

Spesial betongblokker

B&G kunne levere noen spesialblokker som de hadde laget av restbetong. Disse veide 3-4 tonn og hadde løfteører. Blokkene ble blant annet benyttet mellom Svanedalsgården og Lundeåna bo- og servicesenter, og i Nyeveien ved NMS.
Blokkene fungerer svært bra, men de krever kostbar transport og det tar forholdsvis lang tid å få dem på plass (pga. høy egenvekt – få blokker per bil). For ettertiden bør sperring i Nyeveien gjøres med Jersey-blokker, mens en bør vurdere sperring med store betongblokker ved Svanedal. Dette bør være grunnlag for evaluering.

Sperrebukker

Vi hadde for få sperrebukker. Det bør kjøpes inn flere, slik at vi har til beredskap i lignende situasjoner.

Sperrebånd

Kommunen har egne «sivile» ruller med sperrebånd. Disse er effektive der det er åpenbare årsaker til avsperring. Det viser seg imidlertid at sperrebånd med påskrift «Politiet» har en langt større effekt – også juridisk – i forhold til det å holde uvedkommende på riktig side av sperrebåndet.

Adkomstvei til Tengsareid

Da Bjerkreimselva steg over fv44 måtte alternative veier åpnes og styres vha. veidirigering. Kommunen har en gang- og sykkelvei mellom Grøne Bråden og Tengsareid. Denne var akkurat oppgradert og kunne benyttes som en «krisevei». Den er bratt og smal og krever trafikkdirigering – kun en personbil over om gangen. Det ble senere, etter avtale med grunneier, åpnet en ny provisorisk veiforbindelse mellom øvre Langevannsområdet via Hjorteveien og frem til Tengsareidveien. Denne ble oppgradert og fungerte langt bedre enn gang-/sykkelveien. Denne bør også ha trafikkdirigering.

Det bør inngås en avtale med grunneier om at denne veien kan tas i bruk som en «nødvei» ved senere anledning. Grunneier er i utgangspunktet positiv til dette, men det må settes opp en grind som låses. Dersom flommen hadde oppstått på vanlig ukedag ville behovet for alternative adkomstveier vært langt større.

Tiltak - Teknisk:
Det utarbeides/oppdateres tiltakskort for flomutsatte områder der det kan være aktuelt å ha sperringer/barrierer mot flom.

Tiltak - Teknisk:
Det lages en samlet plan for anskaffelse, lagring og bruk av ulike former for sperrematerielle og barrierer til beredskapsbruk.

Tiltak - Teknisk:
Det utarbeides et tiltakskort for å håndtere trafikale situasjoner der veier er stengt. Tiltakskortet må også omhandle en situasjon der biltrafikk er stengt, men der gangtrafikk er aktuell, samt tiltak for å sikre nødvendig autoritet for vaktpersonell.

Tiltak - Teknisk:
Det bør inngås avtale med grunneier for eventuell provisorisk veiforbindelse mellom øvre Langevannsområdet via Hjorteveien og frem til Tengsareidveien.

Helse og omsorg

Helse og omsorg gjorde en god jobb og de lå stort sett hele tiden i forkant. Ansatte stilte opp, gikk lengre vakter og noen trådde til ekstra og alle gjorde en formidabel jobb. Det har også kommet gode tilbakemeldinger på at det også underveis ble gitt ros og positive tilbakemeldinger fra kommunalsjefen. Dette er et moment som ikke alltid får prioritet under en hektisk hendelse.

Helse og omsorg gjennomførte en kontrollert fraflytting av Lundeånde bo- og servicesenter. Beboerne ble enten hentet av pårørende eller fordelt til andre institusjoner i kommunen. Kommunen fikk hjelp fra ambulansetjenesten SUS Egersund til flyttingen. Alle beboere som hadde behov for det

fikk egen sengeplass, det kunne imidlertid ha blitt en utfordring om det hadde flere pasienter som hadde trengt sengeplass. Det ble gjort en meget god jobb fra alle involverte i denne saken.

Evalueringen viser at det er behov for lager av håndklær, kluter, dyner, puter og sengetøy i beredskap et sted i kommunen. Videre at bruk av transporttjenesten bør tas inn i planverket.

Det var utfordringer for hjemmesykepleien på grunn av stengte veier, både i forhold til pasienter, men også for ansatte som skulle på jobb og/eller skulle hjem. Enkelte pasienter ble også flyttet inn på institusjon. Det blir framhevet at en av grunnene til at situasjonen ble håndtert så bra som den gjorde, var at ledelsen tidlig ga klarsignal for nødvendig ressursbruk.

Oversikten over gravide kom nok noe sent på plass, ellers hadde helse- og omsorg meget god oversikt og kontroll på utsatte grupper.

Tiltak – Helse og omsorg:
Planverket/tiltakskort må oppdateres med bruk av transporttjenesten, oversikt over gravide, utsatte grupper og samarbeid med korttidslageret i en beredskapsfunksjon.

Kultur og oppvekst

Kultur og oppvekst var relativt lite berørt all den tid hendelsen fant sted under en helg. Evalueringen viser at avdelingen allikevel kunne ha hatt mer stabsressurser for å kunne planlegge fremover all den tid veier ble stengt, noe som får konsekvenser for skole og barnehage.

All kontaktinformasjon ble meget tidlig hentet ut og var derfor tilgjengelig når det var behov for den.

Det er ikke alle skoler og barnehager som hadde tilgang til egen sms-varsling. Dette arbeides det med å få på plass. Private skoler og barnehager bør sterkt oppfordres til også å få dette på plass, her kan kommunen bidra med råd og veiledning.

Det ble også klart i løpet av søndagen at skoleskyss kunne bli en problemstilling da samtlige busser i Dalane sto parkert på Tengs med stengte veier. Dette medførte at det måtte forberedes en varslingsproblematikk i tilfelle veiene ikke var åpne på mandag morgen.

Det måtte gås en grenseoppgang på hva som skulle publiseres på kommunens nettside og hva som skulle publiseres på den enkelte skole/barnehages nettside i tilfelle stengte skoler/barnehage. Det var også her en problematikk med språk og publisering. Det ble avklart at det publiseres informasjon med henvisning til henholdsvis skolens og kommunens nettside, på kommunes nettside kan det publiseres informasjon om at det finnes mer detaljert informasjon på skolen/barnehagens nettside.

Det kan med fordel lages en felles rutine/tiltakskort for tilfeller der skoler/barnehager uventet må stenge.

Det ble tidlig avklart at det var nødvendig å se på "sikker skolevei" fordi mange skoleelever går langs/over flomutsatte områder og flere gangveier var stengt, f.eks Tyskerbrua. Kultur og oppvekstttaben valgte derfor å ha personell ute på spesielt utsatte områder.

Tiltak – kultur og oppvekst:
Det utarbeides tiltakskort for gjøremål når det settes stab.

Tiltak – kultur og oppvekst:

Alle kommunale skoler og barnehager skal få på plass mulighet for sms-varsling av foreldre/pårørende. Private skoler og barnehager bør sterkt oppfordres til også å få dette på plass.

Tiltak – kultur og oppvekst:
Det bør utarbeides en felles rutine/tiltakskort for bruk når en skole/barnehage uventet må holde stengt.

Tiltak – kultur og oppvekst:
Ved flomproblematikk må "sikker skolevei" innarbeides i relevant planverk.

Beredskapsplan

Rådmannen har satt i gang en prosess med å justere og revidere beredskapsplanen med vedlegg. Utkastet ligger vedlagt da det er en del erfaringer fra Synne som fører til endringer og presiseringer.

Planen vil nå bli sendt på høring da dette er en temaplan og vil derfor ha 4 ukers høringsfrist. Den vil deretter bli fremmet som egen politisk sak, antagelig til kommunestyrets juni møte.

Økonomiske konsekvenser:

Økonomiske konsekvenser av Synne

Det bør nevnes at selv om kommunen har hatt store kostnader med håndtering av Synne, så her kommunen fått tilbakemeldinger om at vår håndtering har spart bedrifter for store summer, antagelig i slikt omfang at samfunnsregnskapet går godt i pluss.

Utgifter i forbindelse med Synne 2015			
Utgiftene knyttet opp mot Synne (driftsprosjekt 4122) er regnskapført med:			
	Sentraladministrasjonen		229 668
	Kultur- og oppvekstavdelingen		25 111
	Helse- og omsorgsavdelingen		265 188
	Teknisk avdeling		568 140
	Refusjoner		-46 116
	Sum driftsutgifter		**1 041 991**

Videre har Eigersund kommune sendt inn skadevarsel på 4 forhold knyttet opp mot bygg og anlegg. Omfanget av dette er ikke kjent i skrivende stund - ei heller om dette vil bli dekke at forsikringer. Eigersund kommune kommer videre til å følge dette opp mot fylkesmann med søknad om dekning. En viser til at dekning kan skje fra stat under gitte forutsetninger og at utgiftene overstiger 100 kr/innbygger. Eigersund kommune vil ta opp utgifter til investeringsmessige forhold med fylkesmann - hvis forsikringene ikke dekker dette forhold (herunder Tyskerbroa).

Avdelingene har ikke blitt kompensert for disse utgiftene som kom i desember 2015.

Kommunen har fått avslag på søknaden til departementene om egne midler flomsikring, egen prosjektstilling mm jf. søknaden som ble overlevert i forbindelse med ministerbesøket 8. desember 2015.

Alternative løsninger:

Saken tas til orientering med følgende tillegg:

Formannskapet får fremlagt en orienteringssak om oppfølging av evalueringstiltakene senest…

Dokumenter - vedlagt saken:

460037	Vedlegg - Oversikt over beredskapsprinsipper, beredskapsressurser og viktige beredskapsressurser – Eigersund kommune
460038	Vedlegg - Vassdragene i Eigersund kommune og kritiske områder
460040	Vedlegg - Behov for finansiering av flomsikringstiltak i Eigersund kommune (L)(686281)
460041	Vedlegg - Besøk av statsråd KMD og OED Egersund 8. des 2015
460042	Vedlegg - NVE Rapport 5-2016
460043	Vedlegg - Fylkesmannen i Rogaland Evalueringsrapport Synne
460123	Vedlegg Utkast endring - Beredskapsplan Eigersund kommune (03-2016)